

24.1.2020

Helsingin kaupunginmuseon lausunto koskien Pukinmäessä sijaitsevien Säteriportti 3, Säterintie 7-9, Madetojankuja 1 ja Karhusuontie 12 asemakaavanmuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa

HEL 2019-001734 T 10 03 03

Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa kolmesta Pukinmäessä sijaitsevista kortteleista. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee kolmea Säteriportin, Madetojanpolun sekä Karhusuontien varren korttelia. Tavoitteena on mahdollistaa tehokkaampaa maankäyttöä Pukinmäen asemanseudulla ja olemassa olevien palvelujen äärellä. Osa täydennysrakentamisesta on nykyistä rakennuskantaa korkeampaa. Säteriportissa suunnitellaan seurakuntatalon purkamista. Säterintiellä mahdollistetaan pysäköintilaitoksen laajentaminen ja siihen tukeutuva lisärakentaminen. Madetojankujan varteen on suunniteltu uusi kerrostalo asuintontin nykyisen pysäköintipaikan kohdalle. Karhusuontielle suunnitteilla on rivitalojen purkaminen ja korvaaminen kerrostalolla.

Vaikka kaavahankkeet koskettavat mittakaavallisesti kolmea korttelia, on hankkeilla tärkeä merkitys sekä huomattavat seurausvaikutukset koko kaupunginosan muotoutumisessa. Kulttuuriympäristön kannalta kriittisimmältä vaikuttaa Pukinmäen seurakuntatalon purkaminen, jonka tilalle kaavaillaan korkeudellaan alueen muusta rakennuskannasta poikkeavaa 10-kerroksista kerrostaloa. Arkkitehti Esko Hyvärisen vuonna 1976 suunnittelema seurakuntatalo edustaa hyvin aikakautensa arkkitehtuurin ihanteita ja realiteettia. Talo rakennustyyppinsä mukaisesti sisältää myös rakennukseen kytkeytyvää merkittävää kirkollista taidetta.

Karhusuontie puolestaan on rakentunut pitkälti rivi- ja omakotitaloalueena, johon nyt kaavailtu 5-kerroksinen kerrostalo rakennustyyppinä tuo radikaalin muutokseen. Purettava kohde on Saara & Usko Tilanterän vuonna 1970 suunnittelemat kaksi rivitalokokonaisuutta. Tuon aikakauden arkkitehtuuri- ja rakennuskulttuuri vaatii tarkempaa selvittämistä, joten rakennuksia on hankala arvottaa.

Helsingin pohjoisten rautatieasemien tuntumaan syntyneiden taajamien

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

2 (2)

24.1.2020

kulttuuriympäristöä määrittää kerroksellisuus. Erityisen hyvin tämä näkyy Pukinmäessä, jossa 1910-luvulla rakentunutta taajaväkistä yhdyskuntaa lähdettiin kehittämään 1970-luvuin aikana kaavarungolla, jossa täydennysrakentamisessa keskeistä olivat ratkaisut, jotka sopeutuivat alueen kumpuilevaan maastoon ja vanhoihin huviloihin. Keskeinen täydennysrakennusmuoto olivat matalat kerrostalot.

Pukinmäki on viime vuosina tiivistynyt ja täydentynyt. Esillä olevat kaavahankkeet indikoivat alueen tiivistämisspaineiden kasvua. Tämän täydentymisen ja purkamalla tiivistämisen reunaehtojen määrittelyä vaikeuttaa se, ettei alueen kulttuuriympäristön arvoja ole määritelty, eikä alueelle ole laadittu kehittämissperiaatteita, ja tämä samalla vaikeuttaa merkittävästi kaavan vaikutusten arviointia. Johdonmukaisesti etenevässä täydennysrakentamishankkeessa tulisikin selvittää tarkoin alueen kaavoitus- ja rakentumishistoria.

Viitaten maankäyttö- ja rakennuslain § 9, kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Tämän johdosta kaupunginmuseo esittää, että kaavan vaikutuksen arviointia täydennetään tarkoituksenmukaisella kulttuuriympäristöselvityksellä.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi